

**Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu
Opera omnia**

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. IV. Gladius septimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

quot ictus carnem rumpentes, tot sagittæ oculos intrantes. Potuit mater afflictissima Threnorum illud de se dicere: *Subversum est cor meum in memetipsâ, quoniam amaritudine plena sum. Idcirco ego plorans, & oculus meus deducens aquas, quia longè factus est à me consolator.*

Cur Christus matrem interesset voluerit interesset cæ luctuosissimo spectaculo. Mirantur Bernardus, Anselmus, Bonaventura, cur Matrem Christus interesset voluerit interesset cæ luctuosissimo spectaculo. Mirantur Bernardus, Anselmus, Bonaventura, cur Matrem Christus interesset voluerit interesset cæ luctuosissimo spectaculo. Mirantur Bernardus, Anselmus, Bonaventura, cur Matrem Christus interesset voluerit interesset cæ luctuosissimo spectaculo.

Sap. cap. 3. vers. 5. Machabæa Felicitas Symphorosa longè alia ratione filiorum cædi ausurunt.

Nulla unquam mater spectaculo tali sponte interesse sustinuit. Interfuit Virgo Mater non sine lacrymis: & credibile, omnes pæne lacrymas in eâ consumptas. Pflammetichus rex Aegypti à Cambyse Persarum rege captus, coactus est videre filiam ancillæ instar cum hydriâ mitti ad fontem, ipsis commiserantibus Persis: pater non moveri visus, nec lacrymulam perdidit. Sed & filius velut mancipium collo in ferreum annulum infero, patris oculis ingerebatur; gementibus aliis, ille immotus perstitit. Vidit denique Pflammetichus amicam optimum, sed jam pauperimum; hic non tantum lacrymas effudit, sed & caput palmis contudit. Rogatus facti tam insolentis causam, Propria, inquebat, & meorum mala tanta sunt, ut lacrymas prohibeant, & in saxum jubeant obdurescere; in malis mitioribus, quæ cerno, sensum humanitatis retineo. Virgo intemerata filium tractari vidit, non tantum ut seruum abjectissimum, sed ut vermem, aut pecus vilissimum. Hinc, credibile in eâ demum lacrymas ob doloris magnitudinem defecisse. Hic sese Christiana pietas exerceat in Christi Virginisque Matris doloribus expendendis. Hic discamus ferocientis linguæ impetus & clamoriam iram retundere. Herba est, cui nomen Chamæmelum aureum, alii spinam albam hortensem, carduumve lacteum appellant, ajuntque remedium esse præsentissimum adversus pleuritidem, si expressus succus bibatur, vim morbi mox remittere. Hic carduorum & spinarum Mariæ satis se offert; exprimantur meditando, in medellam eversum omni morbo animi, iracundiæ præsertim & impatientiæ. Discamus hic iram extinguere, & ad omnem nos componere mansuetudinem.

6. Suspensio filii, & aceti in solatium sitis oblatio. Luc. cap. 2. vers. 35.

Gladius sextus, cum in alto jam pendente filium, eidemque in solatium sitis acerneret offerri, cui paullo ante myrthatum vinum fuerat propinatum. En gladius doloris, quem Simeon in lustratione Virginis castissimo pectore delexerat vaticinio illo: *Et tuam ipsius animam pertransibit gladius.* Hunc gladium gestavit Virgo pectore hærentem usque ad annum trigésimum quartum, quo demum anno in monte Golgothæo pectus virgineum verè pertransiit, uti Simeon prædixit, non tantum rasit, non aperuit tantum, sed penetravit. Ah, bone Deus, quam miserabilis hic erat aspectus, suum sanguinem videre ex alto tor ostiis, tot vulneribus defluere! Hæc spectare luctus ægrè sinebat, sed cogebat amor, & oculos ad id spectaculi diducebat. Virgo modestissima procul dubio ad eum usque diem, nullum flagellari, nullum crucifigi vidit, ita primò omnium tam immane, abominandum supplicium in filio spectavit. Cum Hieremiâ lactymane dixerim: *Cui comparabo, vel cui assimilabo te, filia Hierusalem, cui exaquabo te, & consolabor te virgo filia Sion; magna est enim velut mare contritio tua, quæ medebitur tui.* Quanto majus est mare fluminibus, tantò major est hic dolor tuus aliorum doloribus. Quemadmodum verò aquarum alia dulces, alia salta & amara, ita omnium aliorum dolores ad hunc

Thren. c. 2. vers. 13.

tuum collati dulces: dolorum tuorum amarori nulla dulcedo mixta est. Aquarum omnium congregatio est mare; ita omnium dolorum tuus ipse dolor, merum mare, salugo merissima. Sunt qui doleant dignitatis aut facultatum jacturam, obitum filiorum, parentum, cognatorum. Non est doloris causa, quam iste Virginis dolor non complectatur: Virgo in filio amittit omnia. Si Deus (quod illi non difficile) oceanum totum in calicem non magnum transfundat, & amicorum alicui propinet, qui ebibat, immensas salis maris aquas exhausisse dici poterit; Ita Deus dolorum mare totum in aureum purissimum calicem, in virgineam mentem infudit, & exhauriendam propinavit. Magna fuit, ô Virgo, velut mare contritio tua. Interpretes septuaginta verbum è verbo sic exprimit: Magnificatum est poculum contritionis tuæ. Nulla mari potest aquarum copia conferri; guttulae sunt omnia flumina sese in illud egurgitantia; ita dolor nullus cum tuo comparandus: tu tuos mæores in tuo corde, velut in pelago procellæ. Multiplicata est contritio velut mare. Si hoc ipso tempore Apostolis ea quaestio fuisset posita: *Potesne bibere calicem meum?* Omnes reipsâ respondissent: *Non possumus, eheu, non possumus; tam indigna oculis contueri non possumus.* At certè potuit Mater, expirantis filii testis, cujus oculos suis gestavit oculis.

Observant nautæ, lunâ plenâ magis quàm aliàs mare favere. Totâ vitâ Virgo ob filium & cum filio plurimum perpeffa, nunc demum plenilunio tormentorum Christi, totum mare dolorum in pectus virgineam se immisit, nec unquam magis favuit. Et quis, ô Virgo, tui medebitur? Excellentissimus medicus nunc implemæ agrotat, ipse jam tristatur & mæret consolator omnium. Magna contritio tua velut mare.

Sed in mari hoc miraculum, quod Ecclesiastes observans, *Omnia, inquit, flumina intrant in mare, & mare non redundat.* Torrentes & flumina mæroris in unam matrem hanc coalescunt, & tamen cor ejus per impatientiam non redunabat; severat enim hic nihil fortuitò geri, sed omnia nutu arbitriòque Numinis gubernari. Et en miraculum; homo afflictissimus, re tamen nullâ nec decori nec sumer oblitus. Antehac Virgo dici poterat mulier amicta sole. Ubi nunc illud splendendum calidamque pallium? Defecit luna, sol obscuratus est. O suavissimum cor amoris, inquit Bonaventura, *quomodo conersum es in cor doloris, in quo nihil nisi fel, acetum, myrrha & absinthium; nimirum vivens moriebatur, & moriens vivebat.* Hic illud Jobi usurpemus: *Non peccavi, & in amaritudinibus moratur oculus meus. Versa est in luctum cithara mea, & organum meum in vocem stentium.* Non licet jam assidere prælepi inter symphoniam Angelorum, sed aditare cruci inter vociferationes carnisicium; non excipienda jam dona Regum, sed vulnera filii spectanda inter opprobria latronum. Liceat hic quaerere cum musicorum optimo: Dic Maria, quid vidisti, contemplan-do crucem Christi lacrymosis oculis? Nos animi oculis cruentam imaginem hanc obtuemur, multa tamen nos effugiunt, quæ non cernimus, Mater illa ob summum amorem & intimam rerum cognitionem hic infanda vidit & audivit. Omnes ictus ut tristis echo in corde Matris responderunt. Hic discamus curiosioribus oculis, & sensibus exterioribus ceteris mori, Deo puri cordis amatori conjungi.

S. IV. Gladius septimus. Gladius septimus, cum videret filium mori, & lan-

ceâ configi. Tantis fuit, Bernardino teste, hic Virginis dolor, ut si in plurimos hominum divideretur, omnibus esset interitum allaturus. Illa olim formosa & dives Noëni, *Non vocetis, inquit, me Noëni (id est, pal-chram) sed vocate me Mara (id est, amarum) quia amaritudo sine valle replevit me Dominus omnipotens.* Cum audiret Virgo

Virgo de siti filium queri, promptum erat illi cogitare: Hunc ego Angelorum Dominum, in cunis vagientem infantulum meis uberibus lactavi, nunc extreme sitienti nec guttulam aquæ valeo porrigere.

Audiat deinde Virgo testamentum recitari, & alium sibi filium legari; audit etiam vociferantem à Patre se derelictum, audit sub ultimam vitæ periodum validè clamantem, & unâ expirantem vidit. Hic profectò luminare majus & minus extinctum. Prædictum à Joële:

Sol convertetur in tenebras, & luna in sanguinem. Sol Christus in mortis tenebras conversus, Pulchra ut luna Virgo sanguine filii aspersa est. Potuit illa dicere: Cor meum dereliquit me: nam ille qui cor meum fuit & corde charior, jam extinctus est. & unâ cor meum mihi evulsim est. O fili mi amantissime, si umquam vel oculo te læsi, tolle oculos meos; si offendi te lingua, linguam tolle; si faciando & gestando te, malè usâ manibus aut brachiis, tolle manus, tolle brachia. Cur, obsecro, cor meum, cor summum cordis mei thesaurum tollis, cur auferis teipsum mihi? Cor meum dereliquit me. Nam inter nos cor unum, anima & voluntas una fuerat. Hinc filii mei mors, mea est.

En afflictorum consolatricem, sed afflictissimam; en stellam maris, sed in mare lapsam, & adhuc tamen ardentem, & amoris igne plenam. Laurentius Justinianus cor Mariæ Virginis clarissimum Dominicæ Passionis speculum appellat, in quo Deus & Angeli omnia Christi tormenta spectare; homines verò vel in ipso vultu Virginis dolores Christi summos, legere potuerint. Si dubium sit, an homo in extremis constitutus vitam exhalaret, experimentum certius vix capi potest quam ab oppositu speculi; si obnubilaret, vivit etiamnum æger; si autem tersum maneat, inter mortuos censendus. Stat Mater Domini sub cruce velut purissimum, vivum, tersissimum speculum, per quod tam vita quam mors filii tralucet. Dum spiraret filius, tam vulnera filii quam voces Virginis mentem mœroribus obnubilarent; post mortem sola mortui forma sed exanguis, figura sed immutata, & muta in hoc speculo apparet.

Ah, quomodo tandem huic spectaculo interesse, & filium in tali lectulo morientem aspicere potuit? Agar ancilla Saræ, cum anno, quam itineri acceperat, consumptâ, fame sitique urgeretur ad extrema, filium linaclem sub arbore collocavit, & procul inde digressa, non possum, ajebat, filium morientem cernere. Et ad reli jactum tristi spectaculo se subducens, ac confidens, altâ voce ploravit. Cum infantulos catelepis corripit, à cunis parentes abeunt, ne miserè luctantes cernant. Jacob in omnibus adversis inconcussus videbatur, ad unicum illum nuntium extincti Joseph animum contraxit. Diverse clades, exque maximæ, nuntiabantur Jobo: nil visus est moveri, dum advolaret servus, nisi liberorum funera percenserebat: tunc surrexit Job, & scidit vestimenta sua, & tonsa capite corruens in terram adoravit. At verò hæc magna Mater in conspectum morientis filii se animosè dedit, stetit, dum natus expiravit. Hæc omnia immensus amor potuit, qui hoc effecit, ut Mater omnem filii dolorem senserit, verè cum illo crucifixâ.

Pro testimonio beata Birgitta dicens, Matrem ita loquentem repræsentat: Cum flagellaretur & pungeretur filius meus, quasi cor meum flagellabatur & pungebatur. Ego etiam sui propinquior ei in passione, nec separabar ab eo. Ego stabam vicinius cruce ejus, & sicut hoc gravius pungit quod vicinius est cordi, sic dolor ejus gravior erat præ ceteris mihi. Cumque respexisset ad me de cruce, & ego ad eum, tunc de oculis meis quasi de venis lacrymæ exhibant; propterea audacter dico, quod dolor ejus erat dolor meus, quia cor ejus erat cor meum. Sicut enim Adam & Eva vendiderunt mundum pro uno pomo, sic filius meus & ego redemimus mundum quasi uno corde. Cum autem clamaret, Pa-

ter, in manus tuas commendo spiritum meum; hæc vocem cum audissem ego ejus mœrissimam Mater, contremuerunt omnia membra mea cum amaro cordis mei dolore. Et quoties postea hæc vocem cogitabam, quasi in aure meâ recens erat. Hic discamus similitatibus, livori, ac invidia mori. Promittens Christus, Et ego, inquit, si Ioan. c. 12. exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum. Cor Martris omnium primò attraxit: ut unam & nostra eadem hac viâ trahat, subque cordi amantissimè conjungat! Hæc de septem gladiis, quos Mater Virgo inter filii cruciatu pectore gestavit. Sequitur granadilla floris columella, quæ nobis admirandam Virginis stationem adumbrat.

S. V. Admiranda Matris statio sub cruce suis exponitur.

Stabat autem juxta cruce[m] Jesu[m] Mater ejus. Cum se- Ioan. c. 19. prem filii Saulis à Gabaonitis in cruce ordine ap- vers. 25. peni essent, Respha, quæ duos ex iis genuerat, ad cruce tentoriolum sibi struxit, & lectulum sed rigidissimum è cilicio composuit, ut ea cadavera à volucrum & ferarum lanienâ tueretur. Has excubias egit, dum celo pluvia haberentur. Vidit Maria fuisse oculis suum filium crucifigi, nec à pendentis cruce abiit, asperrimo licet cilicio induta, summis doloribus undequaque cincta. Fideles tamen excubias ad cruce[m] habuit, stetit, perseveravit. Hic seriò expendendum, quomodo deum hæc Mater per furiosam plebem, per Phariseos irrisores, per milites crucifigentes ad cruce[m] filii penetravit. Calumniabantur isti, hi deridebant, indignabantur illi mulierem huic spectaculo intervenire; alii eam digito monstrabant: Hæc seductoris Mater est. Perrupit omnia, ut ad cruce[m] filii stans posset excubare.

I. Stabat amicis, notis, discipulis, qui tanta promiserant, jam pridem dilapsis; stabat illa. Amor & dolor inter se certabant; dolor deiecit & extinxisset, vicit amor & erexit, stare fecit & perseverare. Itaque geminas hæc aras, duo sacrificia Chrysostomus considerat, sanguinis unum, alterum ignis, seu amoris. Sicut autem nullus facillè amor parentum in filios amorem superat, ita nec dolor conceptum ex eorundem obitu dolorem. Explicet mihi quis amorem, & ego illi dolorem explicavero.

II. Stabat. Amoris hoc non tantum summi, sed constantissimi fuit, qui plenus spe ac fide Christum expectabat redivivum. Stabat publicè inter tot hostes hominis crucifixi nota mater. Stabat non eminus, sed proxima filio, juxta cruce[m]; verè cum filio crucifixâ. Quomodo tandem Virgo beata & Joannes discipulus velut geminæ spicæ, tam horrendam illius diei grandinem evaserunt, quâ totus orbis verberatus pæne corruiat stante hac unâ Virgine.

III. Stabat, gladio Simeonis lenè pertranscunte. Caligule vox nota est: ita feri, ut sentiat se mori. Hæc Mater tot gladios hic reperit, quot spinas, clavos, vulnera filii, sanguineosque rivulos vidit. Meri erant gladii per aures oculosque admissi. Nam quæ Christus in corpore percellus, ea Virgo in corde, cum filio flagellis caesa, spinis coronata, crucifixâ, transfossa. Omnium Martyrum dolores leves sunt, inquit Amelms, cum hoc dolentis Virginis collati. Quomodo agrithonia seu animi dolor cor hominis perrodât, exedat, consumat, luculentè Christus in olivarum orto monstravit.

IV. Stabat, non discurrebat, non sedebat, non jacebat, sed stabat, oculos per omnia nati vulnera volutans: manus, pedes, caput, faciem morientis exactissimè contemplata: stabat fixissimis oculis tamquam depictura filium. Verè depinxit, non in telâ, sed in corde, atque hanc effigiem sibi semper retinuit. Stabat reverentiâ filii, paratè parata, stabat parata mori, ait Ildefonsus, si non desit percussoris manus.

Gen. cap. 2. v. 16. v. 17. v. 18. v. 19. v. 20. v. 21. v. 22. v. 23. v. 24. v. 25. v. 26. v. 27. v. 28. v. 29. v. 30. v. 31. v. 32. v. 33. v. 34. v. 35. v. 36. v. 37. v. 38. v. 39. v. 40. v. 41. v. 42. v. 43. v. 44. v. 45. v. 46. v. 47. v. 48. v. 49. v. 50. v. 51. v. 52. v. 53. v. 54. v. 55. v. 56. v. 57. v. 58. v. 59. v. 60. v. 61. v. 62. v. 63. v. 64. v. 65. v. 66. v. 67. v. 68. v. 69. v. 70. v. 71. v. 72. v. 73. v. 74. v. 75. v. 76. v. 77. v. 78. v. 79. v. 80. v. 81. v. 82. v. 83. v. 84. v. 85. v. 86. v. 87. v. 88. v. 89. v. 90. v. 91. v. 92. v. 93. v. 94. v. 95. v. 96. v. 97. v. 98. v. 99. v. 100.

Gen. cap. 2. v. 16. v. 17. v. 18. v. 19. v. 20. v. 21. v. 22. v. 23. v. 24. v. 25. v. 26. v. 27. v. 28. v. 29. v. 30. v. 31. v. 32. v. 33. v. 34. v. 35. v. 36. v. 37. v. 38. v. 39. v. 40. v. 41. v. 42. v. 43. v. 44. v. 45. v. 46. v. 47. v. 48. v. 49. v. 50. v. 51. v. 52. v. 53. v. 54. v. 55. v. 56. v. 57. v. 58. v. 59. v. 60. v. 61. v. 62. v. 63. v. 64. v. 65. v. 66. v. 67. v. 68. v. 69. v. 70. v. 71. v. 72. v. 73. v. 74. v. 75. v. 76. v. 77. v. 78. v. 79. v. 80. v. 81. v. 82. v. 83. v. 84. v. 85. v. 86. v. 87. v. 88. v. 89. v. 90. v. 91. v. 92. v. 93. v. 94. v. 95. v. 96. v. 97. v. 98. v. 99. v. 100.